

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ТАДБИРКОРИК СУБЪЕКТЛАРИ ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИГА ҚОВУН ЭКСПОРТ ҚИЛИШИ УЧУН ҚҮЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

Умумий қоидалар

Хитойга Ўзбекистондан экспорт қилинадиган қовун фитосанитария талаблариға мувофиқ бўлиши, шунингдек, Хитой учун карантин аҳамиятига эга бўлган – *myiopardalis pardalina* (қовун пашласи), *cladosporium cicutae*, *verticillium albo-atrum*, *verticillium dahlia* каби заарли организмлардан ҳоли бўлиши лозим.

Хитойга экспорт қилинадиган қовун етиштириш ҳудудлари

Ўзбекистондан Хитойга экспорт қилинадиган қовун Ўзбекистоннинг қуидаги тўрт вилоятидан бўлиши лозим: Хоразм, Сирдарё, Жиззах ва Қашқадарё.

Рўйхатдан ўтказиш

Қовунни экспорт қиласидан барча далалар, қадоқлаш цехлари Хитой ва Ўзбекистон карантин хизматларининг биргаликдаги рўйхатидан ўтказилиши ва тасдиқланиши лозим. Экспорт қилинаётган маҳсулот дала ва қадоқлаш цехининг манзилини аниқлаш имкониятини таъминлаш мақсадида рўйхатга олиш маълумотида уларнинг номи, манзили ва идентификация коди кўрсатилиши шарт. Рўйхат “Ўздавкарантин” инспекцияси томонидан Хитой карантин хизматига ҳар йили экспорт мавсуми бошланишидан аввал тақдим этилади.

Далаларни бошқариш

Барча далаларда заарли организмлар (шунингдек, бегона ўтлар) мониторинги ва қарши курашиш “Ўздавкарантин” инспекцияси ўқитган ёки у ваколат берган техник ходимнинг раҳбарлигига амалга оширилади. Барча далаларнинг заарли организмлар мониторинги ва қарши курашиш қайдлари сақланиши лозим ва Хитой томонининг сўровига мувофиқ тақдим этилиши лозим. Заарли организмларга қарши курашиш қайдлари қовунни етиштириш мавсуми давомида қўлланилган пестицидларнинг номи, фаол ингредиенти, қўллаш санаси ва микдори тўғрисидаги аниқ маълумотларни ўз ичига олган бўлиши керак.

Қайта ишлаш ва қадоқлаш

Қовунни қайта ишлаш, қадоқлаш, сақлаш ва ташиш Ўзбек томонининг ёки у ваколат берган шахслар назорати остида амалга

оширилади.

Қадоқлаш жараёнида қовун хашорат ва бошқа ҳар қандай заарли организмлардан ҳоли эканлигини таъминлаш мақсадида танланиши, сараланиши ва ажратиб олиниши керак ҳамда чириган ва шакли бузилган мевалар, барглар, новдалар, илдизлар ва тупроқдан ҳоли бўлиши лозим.

Қовун маҳсулотини қадоқлаш материаллари санитар тоза ва аввал ишлатилмаган бўлиши, Хитойнинг тегишли фитосанитария талабларига жавоб бериши керак.

Қадоқланган қовун тегишли чоралар билан янги ҳолда сақланиши ва қайта заарланишининг олдини олиш учун алоҳида сақланиши зарур.

Ҳар бир қути меванинг номи (қовун), экспорт қилаётган мамлакат, маҳсулот етиштирилган ҳудуд номи (вилоят ва туман), дала номи ёки рақами, қадоқлаш цехининг номи ёки рақами тўғрисидаги ва бошқа маълумотлар кўрсатилган ҳолда маркировкаланган бўлиши керак. Ҳар бир қадоқлаш қутиси ва паллет “Export to the People's Republic of China” ёзуви билан белгиланган бўлиши керак.

Жўнатишдан олдин текширув ва карантин

Тирик карантиндаги заарли организм аниқланган ҳолда бутун туркум Хитойга экспорт қилинмайди. Ўзбек томони тегишли дала ва қадоқлаш цехидан экспортни тўхтатиши, сабабларини аниқлаш ва вазиятни яхшилаш каби чораларни кўради. Шу билан бирга, текширув қайдлари сақланиши ва Хитой томонининг сўровига кўра тақдим этилиши лозим.

Текширув ва карантин якунланганидан сўнг, Ўзбек томон ходими сифатли қовуннинг ҳар бир туркуми учун Фитосанитария сертификатини беради ҳамда қўшимча маълумот сифатида “THIS CONSIGNMENT OF MELONS COMPLIES WITH THE PROTOCOL ON PHYTOSANITARY REQUIREMENTS FOR THE EXPORT OF FRESH MELON FROM THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN TO THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA, AND IS FREE FROM ANY QUARANTINE PESTS OF CONCERN TO CHINA” ёзувини қайд этади.

Импорт қилишдаги назорат ва карантин

Ўзбек қовунлари Хитой томони меваларни олиб киришга рухsat берган барча портлардан импорт қилиниши мумкин.

Қовун Хитойнинг кириш портига етиб келганидан сўнг Фитосанитария сертификати ва бошқа тегишли хужжатлар ҳамда олиб кирилаётган қовуннинг белгиларини кириш портида текширув ва карантиндан ўтказиш учун Хитой божхона хизматига текширув ўтказиш учун ариза топширилиши керак.

Агар қовун тасдиқланмаган дала ёки қадоқлаш цехидан келган

бўлса, ушбу қовун туркуми Хитойга киритилмайди.

Агарда Хитой томони учун карантин аҳамиятига эга карантиндаги зарарли организм аниқланса, юк киришга рухсат этилмайди.

Башарти бошқа карантиндаги зарарли организм аниқланса, юк кириш портида зарарсизлантирилади. Агар қовун текширувдан ўтса, юк Хитойга киритилиши учун рухсат берилади. Заарасизлантириш самарасиз бўлса ва Хитойнинг тегишли стандартларига мувофиқ келмаса, юк қайтарилади ёки йўқ қилинади. Хитой томони дарҳол Ўзбек томонини хабардор қиласи ҳамда тегишли дала ва қадоқлаш цехидан, хаттоки, вазиятдан келиб чиқсан ҳолда, Ўзбекистондаги барча дала ва қадоқлаш цехларидан қовун импортини тўхтатади. Ўзбек томони дарҳол текширади ва зарур чораларни кўради. Ўзбек томони кўрган яхшилаш чораларини баҳолаш асосида Хитой томони вақтингчалик таъкиқни бекор қилиш ёки бекор қилмаслик юзасидан қарор қабул қиласи.